

Reguleringsmyndigheten
for energi

Til: Energidepartementet
Fra: Reguleringsmyndigheten for energi
Godkjent av: Torfinn Jonassen
Dato: 31.10.2025
Saksnr.: 202401694-5
Kopi:

Tilbakemeldinger fra nettkunder på innføringen av effekttariffer i distribusjonsnettet

Innledning

Den 1. juli 2022 ble det gjort endringer i reguleringen av nettleien for nettkunder i lavspennetnettet med et forventet forbruk på mindre enn 100 000 kWh (typisk husholdningskunder og mindre næringskunder).¹ For disse nettkundene skal nettleien bestå av et fastledd og et energiledd. Endringene gikk for det første ut på at fastleddet skulle differensieres på grunnlag av nettkundens etterspørsel etter effekt, og for det andre at inntektene fra energileddet maksimalt kan utgjøre 50 prosent av nettselskapets inntekter fra hver kundegruppe.²

Ved innføringen av den nye effektbaserte nettleiestrukturen ble det bestemt at RME skulle foreta en evaluering av nettleiemodellen i løpet av 2024. I brev av 19. januar 2024 mottok RME oppdrag fra Energidepartementet (ED). Evalueringen skal inneholde en vurdering av følgende:

- Hvordan nettselskapene har tilpasset nettleiestrukturen etter forskriftsendringen.
- I hvilken grad nettselskapenes nettleiestruktur reflekterer kostnadene i nettet.
- Hvordan forbruksmønsteret til nettkundene har endret seg etter forskriftsendringen.
- Hvordan de ekstraordinært høye strømprisene og strømstøtten har påvirket insentivene til å tilpasse forbruket sitt etter ny nettleiemodell.
- Hvilke tilbakemeldinger har nettselskapene og RME fått fra nettkundene på omleggingen.
- Behov for tiltak for å legge til rette for at nettleiemodellen fungerer etter hensikten.

Oppdraget var delt i to deloppdrag. Del 1 av oppdraget, som innebar at RME skulle lage en oversikt over hvordan de ulike nettselskapene hadde innrettet nettleien etter forskriftsendringen, ble besvart 16. mai 2024.

¹ Endringene ble gjort i forskrift for omsetningskonsesjonærer § 14-2, som regulerer utforming av tariffer for ordinære uttak i distribusjonsnettet

² Inntektene fra energileddet kan maksimalt utgjøre 50 prosent av nettselskapets inntekter fra hver kundegruppe. Inntektene fra energileddet kan likevel overstige 50 prosent fram til 1. juli 2026, se forskrift for omsetningskonsesjonærer § 14-2 fjerde ledd

RME valgte å sette hoveddelen av oppdragets del 2 ut på anbud, og signerte avtale med Oslo Economics. Det ble gjort unntak for delen av oppdraget som gjelder hvilke tilbakemeldinger RME har fått fra nettkundene på omleggingen. Denne delen av oppdraget vil bli besvart i dette dokumentet.

Omfang av henvendelser

RME er tilsynsmyndighet for forskrift for omsetningskonsesjonærer, hvor nettleien er regulert. I kraft av denne rollen veileder vi om regelverket, og mottar jevnlig klager og henvendelser fra aktører knyttet til tariffingsregelverket. Vi har mottatt spørsmål fra nettkunder knyttet til omleggingen av nettleien, men i et noe begrenset omfang. Sammenlignet med tiden før omleggingen av nettleiemodellen opplever vi en liten økning i antall henvendelser om nettleie. RME mottar både spørsmål om regelverket og uenighetssaker mellom nettkunde og nettselskap hvor vi har fattet vedtak. Sakene er i all hovedsak spørsmål om regelverket; RME har fattet i underkant av ti vedtak om nettleie etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 14-2 etter omleggingen.³ Et av formålene ved omleggingen var å få mindre behov for differensiering av tariffene mellom kundegrupper og større grad av harmonisering av modell mellom nettselskap og dermed redusere antall uenighetssaker og spørsmål. At det likevel har vært en økning i antall henvendelser ser vi som naturlig i en overgangsfase ved en såpass stor omlegging av nettleiestruktur.

RME erfarer at de fleste av nettkundene som tar kontakt med oss angående den nye nettleiemodellen er nettkunder som enten ønsker veiledning for å forstå nettleiemodellen bedre, eller som har innspill til hvordan de mener nettleien burde vært innrettet. Noen av tilbakemeldingene vi har mottatt vil vi redegjøre for nedenfor. Vi oppfatter at de fleste kundene som har tatt kontakt med oss har hatt en viss forståelse av hvordan den nye nettleiemodellen fungerer.

Henvendelsene RME har mottatt er ikke nødvendigvis er representative for nettkundenes forståelse av ny nettleiemodell. Vi antar at for nettkundene vil det være mer naturlig å stille spørsmål om nettariffene til nettselskapene enn til RME, og at nettselskapene dermed har en bedre oversikt over hvordan nettkundene oppfatter omleggingen av nettleien. Vi vil i denne sammenheng også vise til Oslo Economics sin rapport, hvor de har foretatt en grundigere gjennomgang av nettkundenes forståelse av omleggingen av nettleiemodellen.

Generelt sett ser vi at nettkundene som har tatt kontakt med oss har vært mer negative til tariffene enn positive. Vi vurderer likevel at dette er en konsekvens av at nettkunder generelt tar kontakt når de er misfornøyde eller ikke forstår nettleien, og at nettkunder som er fornøyd i liten grad tar aktivt tar kontakt med myndighetene for å gi beskjed om dette. Av samme grunn er det vanskelig å trekke noen klare slutninger knyttet til hvor godt nettkundene forstår nettleiemodellen

³ [Vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi](#)

utelukkende basert på henvendelsene vi har mottatt. Vi erfarer likevel at av henvendelsene vi har mottatt fremstår det som at avsenderne ønsker å oppnå en bedre forståelse av hvordan modellen fungerer. gjennom å gjennomføre en spørreundersøkelse med et representativt utvalg, i tillegg til å intervju flere nettselskap.

I henvendelsene vi mottar er det en rekke tilbakemeldinger som går igjen. Vi vil nedenfor gi en oversikt over de mest vanlige spørsmålene vi har mottatt fra nettkunder.

Vanlige tilbakemeldinger om omleggingen av nettleien

Størrelsen på nettselskapenes trinn ved bruk av trinnmodell

Fra kunder av nettselskapene som benytter seg av trinnmodellen, har vi fått spørsmål om hvorfor nettselskapene benytter seg av ulike størrelser på trinnene. RME anslår at av den begrensede mengden henvendelser vi har mottatt, har henvendelsene i stor grad omhandlet størrelsen på nettselskapenes trinn.

De fleste nettselskapene benytter seg av 0-2 kW som første trinn, mens noen benytter seg av 0-5 som første trinn.⁴ Noen nettselskap benytter seg også av andre trinnstørrelser. Spørsmålene vi har mottatt har blant annet vært fra nettkunder med et lavt effektuttak (mindre enn 2 kW) hos nettselskaper som har 0-5 kW som første trinn. Dette er ofte henvendelser fra hyttekunder med lavt forbruk.

RME har også mottatt spørsmål fra nettkunder som ønsker at nettselskapene benytter seg av flere trinn. Nettkundene viser gjerne til at de på grunn av størrelsen på trinnene ikke har mulighet til å tilpasse forbruket for å havne på et lavere trinn, og at de derfor ikke mottar noen prissignal fra trinnmodellen.

Videre får vi også spørsmål knyttet til at nettselskapene benytter seg av ulike priser for like trinn.

Nettkunder som ønsker at flere timer skal være avgjørende for trinnplassering

Et annet spørsmål vi har mottatt i flere av henvendelsene er knyttet til antall timer som benyttes for å bestemme hvilket trinn nettkunden skal betale i fastledd. Som nevnt benytter de fleste nettselskapene seg av gjennomsnittet av de tre høyeste døgnmaksene. Enkelte nettkunder har tatt til orde for at gjennomsnittet av flere timer, eventuelt av alle timene, bør bestemme hvilket trinn nettkunden skal betale fastledd basert på.

⁴ Se RMEs kartlegging av nettselskapenes prismodeller av 22. mai 2024 med ref. 202401694-4 s. 2-3, som viser at 66 % av nettselskapene brukte 0-2 kW som første trinn, 25 % brukte 0-5, 5 % brukte en annen trinninndeling og 4 % brukte en annen modell enn trinnmodellen.

Forskjeller i nettleie mellom nettselskaper

RME har fått flere spørsmål om de siste årene er forskjeller i nettleien til ulike nettselskaper. Forskjellene kan ut på at nettselskapene bruker ulike modeller. De fleste nettselskapene benytter seg av trinnmodellen. Med denne modellen blir nettleiens fastledd basert på de(n) høyeste døgnmaksen(e) til nettkunden i løpet av en måned. Med døgnmaks menes den timen i løpet av et døgn hvor nettkunden benytter seg av mest strøm. De fleste nettselskapene som benytter seg av denne modellen bruker gjennomsnittet av de tre høyeste døgnmaksene for å fastsette hvilket trinn nettkunden havner innunder en bestemt måned. Det er også et par nettselskaper som benytter seg av sikringsstørrelse for å differensiere fastleddet etter kundens etterspørsel etter effekt. I tillegg har nettselskapet Fjellnett en egen modell som baserer seg på 12 måneders glidende snitt for fastleddet og ikke pr måned slik de fleste andre nettselskaper praktiserer.

Størrelsen på fastleddet, særlig fra nettkunder med lavt forbruk

Avslutningsvis har vi mottatt flere spørsmål knyttet til nivået på fastleddet til nettkunder med et lavt eller ikke-eksisterende forbruk. Disse nettkundene mener at nettselskapets fastledd er for høyt med tanke på deres begrensede strømforbruk.

Prisøkninger generelt

Videre opplever vi at enkelte nettkunder tror at nettselskapene har økt nettleien som følge av omleggingen til ny nettleiemodell.

Avslutning

Oppsummert kan det sies at det er vanskelig å trekke klare slutninger fra henvendelsene RME har mottatt fra nettkunder angående omleggingen av nettleien. Oslo Economics har derimot gjennomført en grundigere kartlegging i sin rapport. RME har løpende svart ut henvendelsene vi har mottatt, og vi har i tillegg oppdatert informasjonen om nettleie på nettsiden vår for å sikre at nettkunder som ønsker å sette seg inn i nettleien mottar veiledning.